

ŠTO JE JEO NIKOLA IV. ZRINSKI U SIGETU

Obiteljski grb Zrinskih

Nikola IV. Zrinski,
Sigetski-ratnik, junak

Što je jela vojska, što je jeo kapetan Sigeta Nikola IV. Zrinski u Sigetu može se rekonstruirati iz bilješki »Izdaci kuhinje, novčani izdaci utvrde Siget od 1. kolovoza 1561. do 5. kolovoza 1563. godine«, koji je vodio ekonom kuhinje utvrde Siget. Ekonom kuhinje za mjesec studeni 1561. godine uz redovite izdatke utvrde, vodi posebnu rubriku »Izdaci za kuhinju gospodina kapetana«:

»13. studeni. Za stol gospodina grofa Zrinskog: jaja 4 denara, sir 14 denara, 6 prasaca po 7 denara, 42 denara.

19. studeni. Za stol gospodina grofa i komesara 5 sireva 14 denara.

20. studeni. 45 funti mesa, 60 denara.

23. studeni. 3 praseta 17 denara.

24. studeni. 3 praseta 17 denara.

25. studeni. 4 svinjske noge, 12 denara, 73 funti govedine, 97 denara i 1 bečki denar.

28. studeni. Ribe, 50 denara.

30. studeni. 6 svinjskih koljenica 12 denara, 3 šunke 15 denara, 2 bedra? (coxendix) 8 denara, 2 sita 23 denara, i košara 1 denar, 2 praseta 12 denara.«

Može se zaključiti da je Zrinski volio jesti: prasetinu, ribu, kopuna, janjce, šunku, svinjske noge i koljenice, a naročito sir i jaja. Volio je jesti voće, o čemu svjedoče zapisi ekonoma utvrde Siget. Za »stol gospodina kapetana«, u subotu 13. prosinca 1561., ekonom uz izdatke mesa za vojsku dodaje: »Nadalje, za stol gospodina kapetana (Zrinski) 17 šarana 2 forinte, 4 icce ulja pojedinačno 12 denara, ukupno 48 denara, 2 praseta 12 denara, 4 kopuna 24 denara. Isti dan svijeća za 24 denara.«

Sljedeći dan, u nedjelju 14. prosinca 1561. godine: »Za momke gospodina grofa 17 funti mesa, 22 2/3 denara, svijeće 32 denara. Nadalje, 102 funte mesa, 136 denara, 12 kopuna, 96 denara. Nadalje, navečer 22 kopuna, 1 forinta 54 denara, 3 sira, 15 denara, jaja 10 denara.«

U utorak, 16. prosinca: »Na zapovijed gospodina prefekta 8 janjaca, 5 for. 44 denara.«

15. veljače 1562. godine: »Grah 19 denara, poljska salata, zvana raponcz 26 denara«, ali Zrinski ipak voli prasetinu: »Za gospodina zapovjednika utvrde 1 prase 8 denara, 50 funti mesa 66 2/3 denara.« U nedjelju 8. veljače: »2 kopuna po 6 denara, 54 denara«.

Ekonom za subotu 11. travnja 1562. navodi: »4 jarića (mlado divlje koze-capra) 32 denara.« U petak, 24. travnja ekonom je zapisao nabavu: »30 funti ulja po 14 denara 4 for. 20 denara, 100 funti mesa 1 for. 33 1/3 denara«, u nedjelju 26. travnja 1562.: »3 vrča (amphora) 9 denara, drveni vrč (lignei cantari) 40 denara, 2 praseta 16 denara«, u srijedu, 29. travnja 1562.: »14 šarana po 20 denara 2 for. 80 denara, 3 sira 12 denara.«

U veljači 1563. godine, uz standardno velikih količina mesa, ekonom u svoj Regestum unosi
količine

i cijene začina koje je nabavljao, kao što su biber, klinčići i đumbir.

U ožujku je malo pala potrošnja mesa u odnosu na prethodni mjesec, ali nije smanjena količina
začina

koji je nabavljan za potrebe utvrde Siget. Tako u subotu 6. ožujka ekonom zapisuje: »40 funti
mesa, 53 $\frac{1}{3}$ denara, 2 funte bibera, 1 for. 60 denara, 2 fertona šafrana, 1 for. 25 denara, 4 fertona
đumbira 96 denara«, u petak 12. ožujka: »40 funti mesa, 53 $\frac{2}{3}$ denara, 2 fertona šafrana, 2
for. 30 denara, 2 fertona đumbira 48 denara, 1 funta bibera 80 denara, 2 fertona klinčića 70
denara«, u srijedu 17. ožujka: »2 funte bibera, 1 for. 60 denara, 2 fertona đumbira, 48 denara, 2
fertona

klinčića 70 denara, 2 fertona šafrana, 2 for. 40 denara«, a za nedjelju 21. ožujka upisao je da je
nabavljeno: »7 sireva po 2 denara 14 forinti, jedno korito, 7 denara.«

U popisu izdataka za travanj 1563. godine mjesec počinje s nabavom svijeća a nastavlja s naba-
vom

mesa u količinama od 25 do 80 funti, a u subotu 17. travnja uz meso nabavlja i »8 sireva za
20 denara.«

U svibnju raste potrošnja mesa, a taj mjesec pojavljuje se i jarica kao sirovina za jelo. U nedjelju
23. svibnja ekonom bilježi: »Za ručak 60 funti mesa, 80 denara, a za večeru 70 funti mesa, 93 $\frac{1}{3}$
denara, 5 jarica 10 denara.« Isti mjesec uz obilne količine mesa, ekonom bilježi i gljive: nedjelja
30. svibnja: »60 funti mesa 80 denara, gljive 20 denara. Za večeru 70 funti mesa, 93 $\frac{1}{3}$ denara.«
Potrošnja mesa još više raste u lipnju 1563. godine. Ekonom upisuje količine od 70 do 110 funti,
jedu se iznutrice, meso se peče, a od voća jedu se trešnje i za ručak i za večeru. Posebno puno
mesa

i trešanja se pojelo u četvrtak 24. lipnja kada je ekonom zapisao: »Za ručak 82 funte mesa, 1 for.
9 denara. Za večeru 80 funti mesa, 1 forinta $\frac{1}{3}$ denara, trešnje 12 denara. Za gospodina kapetana
kupljeno je trešanja u vrijednosti 31 denar i poslano.« Nisu zaboravljeni ni Turci u utvrdi za
koje je ekonom u petak 25. lipnja zapisao: »Turcima 4 funte mesa, 5 $\frac{1}{3}$ denara. Trešnje 4
denara.«

Posada utvrde Siget proslavlja pobjedu te ekonom za 18. srpanj 1563., u nedjelju, bilježi: »Za
pobjedu 223 funti mesa, 2 forinte 97 denara i bečki denar, iznutrice 13 denara.« Posebno su za
Zrinskog nabavili »Kruške za gospodina kapetana 12 denara«, što je ekonom zabilježio za ned-
jelju 25. srpnja 1563.“

(iz knjige: Darko Varga: Hrana, kuhinja i blagovanje do doba Zrinskih, Meridijani, Zagreb
2015.)

„Potrebno je, u pravom trenutku i na pravom mjestu započeti s jahanjem vala koji nas može uništiti ili uzdignuti. Naša
vlastita frekvencija mora biti dovoljno prepoznatljiva i snažna da se ne bi izgubila u titranju velikog plimnog vala. Zato,
zbrojimo Fourierov red naših vlastitih frekvencija te ga snažno priključimo valu koji samo što nas nije zapljusnuo.“

(iz: Darko Varga: Pristup strategiji održivog razvitka Općine Bilje, 2000.)